

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Március 15.

*Szép március! Ihled meg a szívünket,
Szabadsággal hadd legyen tele!
Reszkessen át valónkon, mint a napfény,
Mint ibolyád édes fűszere.
Sértés, viszály, gyűlölködés ne bántson.
S ha van sebünk, mely fájó tüzzel ég,
Takarjuk azt el! Egy-egy ölelő kar
Hadd fogja át, mint élő kötelék!*

*Mindaz, mi szép volt és fenséges akkor,
Lelkünkre hasson és emelje föl!
Igy látva minket, még az ellenség is
— Egy percre bár — jelezze, hogy gyűlöli
Tanulja meg tisztelni nemzetünket,
Népünk előtt emeljen kalapot.
Testvéri láncban, jertek, ünnepeljük
E legdicsebb, e láncörvös napot!*

A választások előtt.

„Mélyen fájlalnék és fölötte helyteleníteném, ha megtörténnék, várakozásom ellenére, hogy papjaim közül bárki is ily alapon álló (t. i. hazafiatalan, ószabadelvű) párt jelöltjéül lépne föl, vagy ily irányzatú párt jelöltjét támogatna“.

Igy irt 1905-ben Magyarország hercegprimása papjaihoz. És most az idők veszedelmesebbek. Kétszeres figyelemre, kétszeres akarat- és tetterőre van szükség.

Mi nem a papsághoz irunk, a kalocsai érseki egyházmegye papjai megtették és meg fogják tenni keresztény, hazafias kötelességüket. Nem hisszük, hogy akadna közöttük egyetlenegy is, aki a Khuen—Tisza-féle szövetezés szolgálatába szegődne.

Mi Bácska és Szabadka nagy keresztény társadalmához fordulunk kérelemmel. Ne szavazzanak a közelgő választásokon oly jelöltekre, akik kereszténységüket csak a suba alatt mutogatják s nem merik nyíltan a keresztet hirdetni. Nem őszinte politikuskok azok, akik suttymban keresztényeskedve, hozzájárulnak Magyarország dekriztianizálásához.

Van két pártunk, a néppárt és a keresztény szociálisták pártja. Ezekben bizhatnak, mert ezek nyíltan beszélnek. Nem hatalmi, nem önérdékek vezérlik ezeket, hanem a haza és a haza népének boldogítása.

Akik egyéniségükből kikapcsolják azt az erkölcsi erőt, mely egyedüli biztosíték az ígért megtartására, akik

kikapcsolják lelkükből a vallást, akik egyházukat csak alkalmi korteseszköznek tekintik, s katolikus, keresztény voltukkal csak ilyenkor kérkednek, azokban biznunk nem lehet, mert azok önérdékből akarják a nemzetet képviselni s a népet csak lerészegíthető, butítható eszköznek tekintik, mely annál inkább felhasználható, minél inkább ámitatni engedi magát.

A néppárt és a keresztény szociálisták pártja kötelességeket irt zászlójára s a néptől a nép javára elvállalt kötelességek gyakorlására kér megbízatást. És hogy a kötelességeket teljesíti, ennek bizonyítékául lelkére, Istenére esküszik. A keresztények Istenét hívja tanubizonyoságnak. Mintha esküt mondana a népnek, amely előtt kötelességeinek teljesítését „Isten engem úgy segítjen“—nel végezi. Biztosíték, amit mások nem nyújtanak.

Bácska és Szabadka választói ezt mérlegeljék.

Es ha nem volna néppárti, ha nem volna keresztény szociálista jelöltje, akkor attól a másik jelölttől követeljük, hogy a keresztény Magyarország dekriztianizálása ellen esküdjék meg nyilvánosan, hogy jelentse ki nyilvánosan, miszerint kötelességének fogja tartani a keresztény Magyarország ezen jellegének fentartását, megvédi az egyházat minden galád aknamunka és nyilvános támadás ellen egyaránt, mert az egyház által hirdetett vallás tanai adnak csak biztosítékot a népnek, hogy az őt képviselő férfiú csakugyan a nép érdekeit fogja képviselni.

Fölösleges akkor munkát fogadni, fölösleges akkor a munkapárt jelző, mert a kereszténység parancsai föltétlen munkásságot rendelnek, munkát követelnek. Ebben a szóban, keresztény, minden ben van, egyedül csak ez a szó: „munka“, semmit sem mond, üres hordó kongása csupán.

A választások előtt jó lesz így mérlegelni, így megkülönböztetni és akkor majd olyanokat választanak képviselőknak, akiknek nem csak a címe munka, hanem akik tényleg is a munka fiai.

A katolikusok nem tehetnek oly sokat sajtójukért, hogy még többet ne kellene tenniük . . .

— — — — — XIII. Leo.

Politika.

A Justh-párt és a szerb radikális párt zombori naggyűlése.

Just Gyula, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke, Balla Aladár dr. volt főispán, Lovász Márton dr., Mukits Simon, Lányi Mór, Rajk Aladár és Balogh Ernő dr. országgyűlési képviselők társaságában e hó 12 én Zomborba érkeztek az esti gyorsvonattal.

Ugyanez időtájban jöttek meg Krassovits György dr. országgyűlési képviselő és az országos szerb radikális párt elnökének vezetésével Tomics Jása főszerkesztő, Musizky Döme dr., Popovits, Bozsádár, Miletics Szilvákó dr., Manojlovits János dr., Manojlovits Vladisláv dr., Miladinovits Zsárkó, Prodanovits Zsivkó dr. és Hadzsits Koszta szerb radikális vezető férfiak. Az állomáson a zombori függetlenségi párt és a szerb radikális párt várta az érkezőket küldöttségileg, akik onnan a Vadászúrt-szállodában levő lakásukra hajtottak.

Fél kilenc órakor tiszteletükre impozáns faklyásmenettel rendeztek a függetlenségi polgárok százai. A sok száz faklya fénye mellett, beláthatatlan tömeg éljenzése közepette Buday Gerő főgimnáziumi hittanár üdvözölte Justh Gyulát, a függetlenségi és 48-as zombori polgárok nevében. A szép üdvözlő beszédre Justh felelt. Megköszönte a fényes fogadtatást és üdvözölte a tiszteletére megjelent nagyszámú polgárságot. Beszédét a szociáldemokraták folytonos közbekiáltásukkal zavarták, tanubizonyosságát adva ezáltal annak, hogy mennyire érték meg az általános választó jogra. Annyira felháborító volt ez a folytonos kiabálás, amellyel az általános titkos választójogot éltették, hogy Justh kénytelen volt őket az ablakból érvelyes szavakkal kioktatni. Este fél tíz órakor Fernbach Péter Zombor országgyűlési képviselője a vendégek tiszteletére a függetlenségi körben 60 teritékes vacsorát adott, melyen számos felköszöntő hangzott el, a melyek közül különösen Tomics beszéde keltett feltűnést a melyet a Kossuth-dal utolsó szavaival végzett, „ha még egyszer azt üzenni, mindnyájunknak el kell menni.“

A népgyűlés.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a szentháromság terén tartották meg a népgyűlést. A tér közepén óriási nemzetiszínű korláttal körülvett emelvényen foglalt helyet a két párt vezetősége a vendégekkel, körülöttük pedig nemzetiszínű zászlóerdő alatt legalább 4000 ember szorongott.

Dr. Donoszlovits Vilmos, a rendező bizottság elnöke örömmel üdvözölte a nagyszámú polgárságot és a népgyűlés két elnökéül Mész Ignácot a zombori függetlenségi párt elnökét, valamint Maglics Istvánt a zombori szerb radikális párt elnökét ajánlotta. Ugyszintén három függetlenségi és három radikális jegyzőt ajánlott. Donoszlovits szavait dr. Vuits Sándor tolmácsolta szerb nyelven az összegyűlt nagyszámú szerb földművelőnek. A két elnök azután üdvözölte a megjelent illusztris vendégeket és a népgyűlést megnyitotta.

Az első szónok dr. Balogh Ernő országgyűlési képviselő volt.

Beszéde után Tomics Jásó beszélt. Hangsúlyozta a két párt együttműködésének szükségességét, valamint az egyesülés óriási jelentőségét. Felemlítette, hogy Magyarország azért gyenge Ausztriával szemben, mert a magyarok és nemzetiségek eddig nem fogtak össze évszázados közös ellenségük ellen. Kijelentette, hogy a radikális szerbek ennek tudatára ébredtek és együtt akarnak élni, halni a közös hazában a magyar testvérekkel, mert csak így boldogulhatnak, csak így lehet Magyarország független és boldog. Hivatkozott a történelemre, amelyből kitűnik, hogy amidőn Magyarország önálló és független volt, nem létezett nemzetiségi kérdés. Ez csak azóta ütötte fel a fejét, a mióta Ausztria keveri a kártyákat. Ausztria pedig csak azért csinált nemzetiségi kérdést Magyarországon, hogy az ország ne erősödhesen meg, mert ha erős, akkor független is lesz mihamarább.

A radikális párt szintén követeli az önálló gazdasági berendezéseket és az általános egyenlő, titkos választó jog megalakítását.

A nagyhatású beszéd végeztével Czettl Dezső jegyző a következő határozati javaslatot olvasta fel:

„Az országos függetlenségi és 48-as párt (Justh párt) és a szerb radikális párt a bekövetkező választásokra szövetséget kötve, ezt a szövetséget a mai közös népgyűlés is helyeslőleg tudomásul veszi és megerősíti.

A szövetség lényege az, hogy a szerb radikális párt kötelezettséget vállal az iránt, miszerint a függetlenségi és 48-as párt jelöltjeit mindenütt teljes erejével támogatni fogja. Viszont a függetlenségi és 48-as párt kötelezi magát, hogy azon kerületekben, ahol a szerb radikális párt jelöltet állít, ezeket a jelölteket szintén teljes erejével támogatni fogja.

Azon kerületek, amelyekben a szerb radikális párt jelölteket szándékozik állítani a következők: Törökbecse, Nagykinda, Ozora, Törökkanizsa, Fehértemplom, Titel és Kölpény.

Ha a választó kerületekre vonatkozó fentebb említett megállapodást illetően bármilyen változás szükségére merülne fel, ilyen változás csak mindkét fél beleegyezésével eszközölhető.

A jelölés.

A határozati javaslat felolvasása és egyhangú elfogadása után Fernbach Péter Zombor országgyűlési képviselője tartotta beszámoló és egyben programbeszédét, melyben a Justh párt programját tette magáévá.

Mérő Ignác és Maglic István ajánlották ezután Fernbach Pétert ismét országgyűlési képviselőjelöltül, amit a polgárság hatalmas éljen kiáltással elfogadott.

Justh beszéde.

Ezután Justh Gyula beszélt. Udvozolta mindenekelőtt Zombor függetlenségi és radikális polgárságát. Nagy megnyugvására van az a nagy és szép egyetértés, a mely a két pártot ismételen egybefűzi. A jelen fényes és hatalmas népgyűlésben biztosítékát látja egy szebb jövőnek, és reméli, hogy a közeli választások eredménye összefogja törni azt a törekvést, a mely Magyarország teljes behódolását az osztrák érdekek szempontjából célozza.

Mert a mostani kormány és a mult darabont kormány között nem lát semmi különbséget. Egyiknek se volt gyökere se a népnél, se a parlamentben. Khuen is megkapta az utóbbi részről a bizalmatlansági határozatot, sőt amit legfontosabbnak tart minden között, az az a tiltó határozata volt a képviselőháznak, amely szerint a leghatározottabban eltiltotta a kormányt attól, hogy Boszniának, rendeleti uton adassék alkotmány. Dacára eme tiltó határozatnak Bosznia mégis kapott alkotmányt rendeleti uton, mielőtt még a magyar országgyűlés az anekciót elismerte volna hivatalosan. Ezután reátért a Tisza-féle óliberális

feltámasztási kísérletre és bebizonyította, hogy ettől a társaságtól semmiféle demokratikus terv nem várható. Khuen és társai az általános választó jogot csak cégerül használják, Tisza pedig nem akar róla tudni semmit se. O és a pártja pedig a demokratikus haladás barátai, ezért a nép nagy rétegére akarnak támaszkodni, mert a felsőbb körök a mindenkor kormányt támogatják. Ha ő, midőn őfelsége előtt állt, követeléseit elejtette volna, ma ő körülötte forgalódna, neki hizelegne az a társaság, a mely jelenleg Khuen és Tiszát magasztalja. Ezért követeli a maga részéről az általános, egyenlő községenkénti titkos szavazást, mert csak így látja a nemzeti akaratot függetlenül megnyilatkozni.

A többi beszédek.

Justh beszéde után Mihalesics görögkeleti esperes mondott erőteljes duzzadó, hatalmas beszédet, a melyben hangsúlyozta a magyar és szerb barátság szép és hasznos voltát. Rámutatott hazánk szomorú gazdasági állapotaira és kifejtette, hogyha Magyarország a nemzetiségekkel megegyezésre jut, akkor Ausztriának nem lesz többé hatalma ez ország fölött. Kéri a győzelemhez az Ur segítségét.

Lovász Márton országgyűlési képviselő hangsúlyozta ezután a mai nap kiható jelentőségét, a mely példát fog szolgáltatni másutt is, a hol a magyarok még nem jutottak megegyezésre eddig egymással.

Balla Aladár dr. Ujvidék volt főispánjának beszéde után a népgyűlést a két elnök bezárta és a hatalmas tömeg, a melyet a Szentháromság tere eddig még nem igen látott, egy órákor szétszórt. Két órákor a vadászkiert szállodában diszebéd volt, a melyen számos felkészöntő hangzott el. Justh és társai a délután négy óra husz perckor induló vonattal Budapestre utastak.

Az új radikális párt megalakulása.

A radikális szerb párt még az ősz folyamán ketté szakadt. A két pártfrakció a mult szerb hitközségi választás alkalmával már össze is mérte erejét. Az eredmény az új radikálisokat arra indította, hogy megalakítsák az új szerb radikális pártot. Programjában kimondja a párt, hogy az 1867-es törvényekben megalkotott államjogi állapotot elismeri, de nem kívánja a közjogi harcot, hanem a magyarországi szerbek gazdasági érdekeit akarja előmozdítani. Evvel a pártalakulás a magyar politikusok azon óhaját teljesíti, hogy a magyarországi nemzetiségek érdekeit a főnálló közjogi keretekben törekedjenek érvényesíteni. A párt hetenként kétszer megjelenő lapot indít „Srpska Svest” cím alatt.

Jelölések.

Megirtuk, hogy a regőcei néppárt elhatározta, hogy Latinovics Pált támogatni fogja. E tényrel szemben a néppárt központi vezetősége most kijelenti, hogy Latinovics Pál ellen állít föl jelöltet.

Titelen a munkapárt e héten tartja meg alakuló gyűlését, mely alkalommal a csajkáskerületi mandátumot felajánlják Zákó Milán nyugalmazott főispánnak.

Obecsn a Kossuth párt Matkovics Béla nagybirtokost szándékszik felléptetni.

A dunakeceli választókerületben máris erősen készülődnek a bekövetkezendő választásokra. Eddig három párt mozog. A munkapárt hivatalos jelöltje hir szerint dr. Tarajossy Sándor a kerület egykori szabadelpvűpárti képviselője. A kerületben kevés talaja van és hacsak rendkívüli megvesztegetésekre nem adja magát, bukása egészen bizonyos, annál is inkább, mert a kerület régi időktől fogva erősen ellenzéki érzelmi kerület volt és a jelölt sem örvend a kerületben nagy népszerűségnek.

A függetlenségi érzelmi választó polgárok nagy zavarban vannak. Pozsgay Miklós, a kerület jelenlegi Justh-párti majd Kossuth-párti képviselője nem kell senkinek a komolyság híján levő és ingatag, megbízhatatlan, a liberálisokkal kacérkodó, majd ismét „jó keresztény” politikája miatt. A

központ mégis öt jelentette ki hivatalos jelöltnek s táviratilag tiltakozott a Patatic Pál elnöklete alatt tartott március 12 én lefolyt fajszi népgyűlés célzata ellen, amely a polgárok között megnyilvánult hangulatnak megfelelőleg alkalmasabb és komolyabb jelölt után nézett. A központi leintés következtében a fajszi gyűlés fiaszkóval végződött s azóta a polgárok nem tudják, mitévők legyenek.

A legkomolyabb és a legszilárdabban álló párt a kerületben a néppárt. Folyó hó 10-én Hajóson tartott gyűlésében elhatározta, hogy a kerületben felveszi a harcot és a győzelem legszebb kilátásaival jelöltet állít. Először Petrovác József lovag kalocsai nőképző intézeti igazgatójának ajánlották fel a jelöltséget, de Petrovác igazgató bizonyos okok miatt a jelöltséget nem fogadta el. A kerületi néppárt vezetősége nevében Kuluncsics Illés esperes plébános elnök most a központhoz fordult alkalmas jelöltért. A kerületben különben az a hir járja, hogy Pozsgay, akiknek semmi kilátása sincs a győzelemre, még a választás előtt visszalép a jelöltségtől s akkor a néppártnak csak a munkapárttal kell megbirkóznia, azzal pedig nem lesz nehéz küzdelme.

A tisztviselők érdeke.

Tisztviselő Otthon.

Üdvös mozgalom indult meg Szabadka tisztviselői között. A tömörülés szükségességének érzete, a jogos önérdék megvédése készítette a tisztviselőket e mozgalom megindítására, amelynek mi csak annál is inkább örülünk, mert e mozgalom hivatása szerintünk az is lesz, hogy a tisztviselők saját tekinélyüknek is megszerezze az az helyet Szabadka társadalmában, amelyet eddig szívesen tagadtak meg tőlük.

Vagy 150 tisztviselő gyűlt tegnap egybe a központi elemi iskola disztarmében ezen mozgalomnak megbeszélése végett.

Az értekezlet elnökévé dr. Solti Károly, törvényszéki bírót, jegyzővé Jakobcsics Ernőt választották meg.

Mindenekelőtt a lakbér kérdését tárgyalták, amelyet Szabadka tisztviselőire nézve oly séreemesen intéztek el. A sérelmes elintézés alapját egy pénzügyigazgatói, határozottan rossz kimutatás képezte. Elhatározták, hogy e kimutatás tévedéseit kimutatják és a kormánytól ennek az alapján kérelmezik a sérelmek orvoslását. Evégből bizottságot küldtek ki, amely jelentését két hét múlva teszi meg.

Az értekezlet másik tárgya a tisztviselői otthon létesítése volt. Többen hozzászóltak a tárgyhöz, s valamennyien ezen intézmény létesítésének elődázhatatlan szükségességét hangoztatták. Es ennek hosszas bizonyítására szükség nincs is. Szabadka tisztviselői ma egymástól elszakítva élnek. A rideg hivatalos órákon kívül alig találkoznak. Nincs helyük, ahol közös érdekeiket megbeszélhetnék, s együtt élve fejlesztenék az összetartozás érzetét.

Ezen áldatlan állapot megszüntetése végett elhatározták a tisztviselői otthon felállítását. Az alapszabályok kidolgozására egy tágabbkörű bizottságot küldtek ki, mely a maga kebeléből szűkebbkörű bizottságot küldött ki s mint tágabbkörű megmaradt szervező bizottságnak. A szűkebbkörű bizottság tagjai lettek Solti Károly dr. elnöklete alatt Gulyás György Ujváry, Jakobcsics Ernő, Gajdos Károly.

A betegsegélyző kiküldöttek választása.

Elénk érdeklődés mellett folyt le tegnap a betegsegélyző kiküldöttek választása. Két helyen folyt a szavazás. A munkaadók az ipartestületben, a munkások a betegsegélyzőben szavaztak. A választás végeredményét még nem állapíthatjuk meg, mert a vidéki szavazatokat még nem olvasták össze. Két tanulságot vonunk le. Szabadka

iparossága nem érdeklődik saját ügye iránt. Amde a máramarosi tincés és kaftán Szabadkán a munkaadók között még így sem győzött. Ha csak a vidékkel nem bódította a kaftán illat, akkor a munkaadók listáján a zsidó érdek megbukott. Ha a kaftán illat a vidéken bódított, akkor győzhetett.

Ebből csakis arra következtethetünk, hogy a megkezdett akciót kétszeres, háromszoros erővel kell folytatni a zsidó érdekek ellen.

A munkásoknál az ugynevezett hivatalos lista győzött. Ezen szavazásnál a gyermekszavazatok döntöttek. Ez a legfőbb bűne ezen intézménynek. Egbekialtó bűn, gyermekkel szavaztatni. És hogyan szavaztak.

A gyermekek kezébe adott ez a párt, amaz a párt is listát. A tudatlan gyermek mindkét listát a szavazatszedő bizottság elé rakta, ahol a hivatalos listát az urnába tették, az ellenzékét eldobták. Ezen okból a választást meg is felebbezik. Hogy Budapesten a kaftán illat tetsző, azt elgondolhatjuk.

A választás eredménye azonban senkit se csüggyessen. Előre a megkezdett uton. A jelek jók, győzni fogunk a jövőben.

Zombor város rendkívüli közgyűlése.

Zombor törvényhatósági bizottsága március 12-én d. u. Haucke Imre polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Vojnich Istvánnak Bácsbodrogmege és Zombor szab. kir. város főispánjává való kinevezését tudomásul vették, egyben az installationális intézkedéseket megtették. Felolvassák továbbá Baja törvényhatósági joggal felruházott város meghívóját főispánjának beiktatására.

A közgyűlés a zombori városi kórház és egyéb városi szükségletek részére megkivánt jégbeszerzés tárgyában úgy határozott, hogy a zombori export gőzmalom ajánlatát fogadja el. Az ajánlat szerint a malom a jég métermázsáját 2 korona 80 fillérért szállítja.

Ezenkívül megbizta a közgyűlés a városi tanácsot egy a város által létesítendő jéggyár felállítására céljából állapítsa meg ennek helyét oldja meg a vízkérdést és hirdessen pályázatot.

Veszélovzky István tb. aljegyző tiszteletdíját 1200 koronában állapították meg. Szabó László főmérnöknek pedig a villamvilágítás ellenőrzéséért tiszteletdíjként 1200 koronát szavaztak meg.

Végül a város tulajdonát képező tenispályák kezelését a zombori sportegyletre ruházták át.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Rövid és divatú-üzletbe egy segéd alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban

ÉRTESETÉS.

Több oldalról megkeresték már nyomdánkat, hogy a vasárnapi, ünnepnap evangellumok után szokásos „Hitremény-Szeretet”-et a hívők használatára nyomassuk ki. Most már értesíthetjük az érdeklődőket, hogy a magyar, német, bunyevác nyomtatványok készen vannak. Ára száz darabonként 2 korona, darabonként 4 fillér. **IGAZGATÓSÁG.**

— **Hivatalos isteni tisztelet.** Március tizenötödikének emlékére a hivatalos isteni tisztelet a Szent-Teréz templomban holnap tíz órakor lesz.

— **A függetlenségi kör** holnap, március hó 15-én társasvacsorát rendez a kör saját helyiségében.

— **A szabadkai 48-as honvédek ünnepe.** A város, mint minden évben, úgy az idén is megszerzi az emlékezés ünnepét

a nagy idők még élő tanúinak. A szabadkai negyvennyolcas honvédek holnap a Vass Ádám féle vendéglőben megvendégeli.

— **A szabadkai magyar kir. áll. tanítónő képző intézet** önképzőköre az 1848 március 15-iki események emlékére folyó hó 15-én délelőtt fél 11 órakor diszgyűlést tart melynek műsora a következő: 1. Szózat, éneklí az intézeti énekkar. 2. Ünnepi beszéd, tartja Faragó polgári III. oszt. növ. 3. Szabadságharc dalok, éneklí Szilágyi E., Szilágyi M., Várkonyi D., Márk J., Szabó B. II. é. növ. 4. Március 15. Erdélyi Z.-től. Szavalja Krauschneider Anna IV. éves növendék. 5. Dobogó tánc. Csernákól, Zongorán előadja Arnold S. III. oszt. növendék. 6. Mi a hazá? Abrányitól. Melodráma. Szavalja Pintér J. Zongorán kíséri Horváth E. III. oszt. növ. 7. Kossuth induló, Egressytől. Éneklí az intézeti énekkar.

— **A Széchenyi-téri iskolakerület tanítótestülete** f. évi március hó 15-ét a következő programmal tartja meg: 1) Szent mise. 2) Himnusz, éneklí a növendékek 3) Elnöki megnyitó, tartja Palotay Bódog igaztanító. 4) Az ünnepély méltatása, tartja Kádár Dezső tanító. 5) Március 15. Földvártyól, szavalja Acs Sándor IV. B) oszt. tan. 6) Ki volt nagyobb? Tóth Kálmántól, szavalja Pertics Mátyas VI. o. t. 7) Gábor Aron, Beleznai Antaltól, éneklí a VI-ik leány oszt. 8) A magyar nép, Petőfitől szavalja Simonyi Erzsébet, IV. o. t. 9) Márciusi eskü, Abrányitól, szavalja Gulyás László IV. B) o. t. 10) Huzd rá cigány, Erdődi Ernőtől, éneklí a IV. l. o. 11) Ebresztő, Vajda Józseftől, szavalja Kovács György IV. A) o. t. 12) Nemzeti dal, Petőfitől, szavalja Góti János IV. A) o. t. 13) Hunyadi induló, Erkel Ferentől. Az V-VI. f. u. oszt. 14) Szózat. Vörösmarhtól. Éneklí a növendékek. 15) Bezáró, tartja, Palotay Bódog igaztanító.

— **Az óbecsei róm. kath. földműves ifjusági egyesület** 1910. március hó 15-én a magyar szabadság emlékére saját helyiségében szavalattal egybekötött diszünnepelet rendez. Műsor a következő: 1. Erős hit, előadja Ferenc Péter. 2. A hazáért, előadja Domonkos András. 3. A szabadság napja, előadja Ordög Flóri. 4. A magyar dal, előadja Rákos Ferenc. 5. Márciusi ifjuság, előadja Lázár Ignác. 6. Mubi pusza, előadja Majoros Pál. 7. Arpád sirja, előadja Várkonyi Mihály. 8. Petőfi szobra előtt, előadja Oszán Feri. 9. Az ősz költő álma, előadja Ferenc Flóri. 10. Honleány, előadja Oszlár Viktor. 11. A kezesség, előadja Uborka Mihály. 12. A magyar nóta, előadja Pintér István. 13. Aldozatkészség, előadja Csábi Vidor. 14. Honfi ének, előadja Buday Károly. 15. 1848-iki kokárda, előadja Ruminesik János. 16. Braunyszkói hősök, előadja Kiss Ferenc. 17. Rákóczi induló, előadja Tüski Ferenc. 18. Csak várja előadja Uborka Mihály. 19. Történetek 1848-ból, előadja Domonkos János.

— **Március 15-iki ünnepélyek Szabadkán.** Szombaton este két helyen is ünnepelték a március 15-iki nagy napot. A vasutas szövetségben és a rokkantak egyesületében. Mindkét ünnepély társasvacsorával volt egybekötve. Vasárnap este pedig a Gazdasági Egyesületben ülték meg társasvacsorával a márciusi nagy napot.

— **Legújabb főispánjelölt.** Ujvidék városának főispáni székére ma érkezett értesülésünk szerint Mihálovics Kornél bácsmegegyei főjegyző van kizemelve Zomborból.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter dr. Bistvák Ferenc bajai kir. járásbíró-sági jegyzőt a szabadkai kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Biztosító lopás.** Dörfler Rezső zombori Kossuth Lajos utca kocsigyárostól az elmúlt éjszaka valaki a bezárt fészereből Koczás Szigmond zombori közjegyző hirtőjét elemelte illetőleg eltolta. A rendőrség reggel az eltolt Dujmovits Károly szobafestő személyében kinyomozta akinél a kocsit is megtalálta. Dujmovits inentségül azt hozta föl, hogy ő magát, miután Dörfler néki tartozott biztosítandó, vitte el a kocsit, (éjjel zárt fészereből?) így akarván pénzé-

kez jutni. A büfeszakadó szobafestő ellen a büntető eljárás megindult.

— **Figyelmeztetés!** A beálló könyv-idegy alkalmából kedősen óvakodjék mindenki a fővárosi és egyéb ismeretlen utazó könyvügynököktől, kik a közönség megtévesztésére törekcsenek. — De felesleges is ezekhez fordulni, mert Heumann Mór könyvkereskedő részletosztályában bármely magyar szépirodalmi és gyűjteményes munka előnyös havi részletfizetésre kapható és előzőleg megtekinthető.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe!

Hétfőtől kezdve gyorsan és alaposan tanulhat bárki is biztos sikerrel : : **5 koronáért** pontos mértékértélt és a női ruhaszabászat rajzait mindenféle alakok szerint a „Hungária” épület tárteremében tartandó **esti tanfolyamon 8 órától 10 óráig.**

Délutáni tanfolyam 2 órától 4 óráig 15 korona

Beiratkosni és tanulni csak még rövid ideig lehet a „Hungária” nagytermében.

Szíves látogatást kér

KOCH I.

az „Európa” szabás feltalálója és oktatója.

1188-4-3

Az idegen szatócs.

— **Ádám Dávid a jólelkű táti.** —

A Zimonyi-uton néhány éve egy szatócs üzlet áll fön Ádám M. cég alatt. Az üzletet azonban nem Ádám M. dehogya is M., hanem Ádám Dávid vezette, akinek Ádám M. a felesége volt.

Az üzlet virágozott. Ádám Dávid fizetett készpénzzel. Házat is vett, de nem magának, hanem a kedves lánykájának. Ki is házasította őket. Hozományt is adott nekik nagyot.

Nem régiben azután kezdett hitelbe vásárolni. Egyik lánya részére két kereskedőnél is vett hozományt — hitelbe. Egyéb bevásárlásokat is elkövetett ezután, de szintén hitelre. Es mikor fizetésre került a sor, a jólelkű apa, aki olyan szépen ellátta lányait, viszont szolgálat fejében a lányai által lefoglalta Ádám M. cég üzletét házbér fejében.

Ez a kölcsönös jólelkűség azonban arra készítette a hitelezőket, hogy Ádám Dávidot feljelentsék, aminek következtében a rendőrség ma le is tartóztatta a Zimonyi-uti bevándorlót, aki most a rendőrség zárkájában elmélkedhetik az idegenszerű jólelkűség fölött.

IRODALMI UJDONSÁGI

Ábrányi: Szabadság hazá, ára 30 fillér.

Ambrus: Janosi és Juliska, ára 30 fillér.

Cserép: Caius Sallustius Crispus összes munkái, ára 8 korona.

Erlích: Erő és adhaesio járműveknél járás járógépek, ára 2 korona.

Kreith: térkép 1906. évi országgyűlési képviselőválasztások, ára 1 kor. 40 fillér.

Paul Hervieu: Ismerd meg magadat, ára 60 fillér.

Senki: A megértés politikája, ára 60 fillér.

Szivák: Országgyűlési képviselőválasztás és curiai bíráskodás kodexe, ára 12 korona.

Varga: Mikszáth Kálmán, ára 2 kor. 60 fill.

Kapható:

Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében

Szabadkán, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Telefon 2-83.

Színházi műsor:

Hétfő: Gésák.

Kedd: Ocskai brigadéros.

Szerda: Gésák.

Csütörtök: Monna-vanna.

Péntek: Liliom.

Szombat: Trenk báró.

Vasárnap délután: Ingenelőlk. Este: Trenk báró.

Korcsmárosok és bortermelők figyelmébe!

1909 március elsején életbe lépett új bortörvény értelmében minden szőlő-tulajdonos, aki borát el is adja, minden korcsmáros „Bornyilvántartást” köteles vezetni. Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában, a miniszteri rendelet által megállapított mintában beszerezhető. Kereskedőknek bizományba ad a Szent Antal nyomda-vállalat.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala
Rákóczi-utca 20. szám.

Kiadó lakások!

A Párhuzamos-úton
egy két szobás lakás
mellékhelyiségekkel együtt
május elsejére kiadó.

A vasutal szemben lévő
Lichtnicker (vörös téglás) házban
egy két szobás úri lakás
mellékhelyiségekkel együtt

ugyancsak 1162-6-1
május 1-ére kiadó.

Tudakozódni lehet
Szalai János vegyeskereskedőnél
Kállai Albert-utca (Megyánszky-ház).
Ugyanott egy szorgalmas, fiatal keres-
kedő-segéd belépésre kerestetik.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály és Társai
bádogos. Szabadka, I. Kölesy-utca 254.

Balázs Piri Kálmán
szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos óras és ék-
szerész. Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényké-
pész mellett.

Dániel A. József
cserepályharaktára. Szabadka, VI.,
Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István épület-műlakatos
és gépjavító üzlete
Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesch-palota.
Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat,
sírkereteket, szivattyús kutakat, varrógépek és
kerékpárok szakszerű javítását, szobacsengők és
telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai
Palatinus-Bartus, kőfaragó és szob-
rász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fimpl István cukrász. Szabadka,
VI. kör, Deák-utca 3.
Telefonszám 206.

Fekete, Temunovits és Társai
kézmű- és divatáru kereskedése.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon-
szám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Fierst István cukrász. Szabadka,
I. kör, Eötvös-utca
85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma
virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Eg-
ressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter dísztemetkezési váll-
lata. Szabadka, VI. kör,
Deák-utca 4. szám.

Gálik János bádogos mester.
Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 1.

Kasza János tűzifa, szén nagyban és
kicsinyben való elárúsítása.
Házhoz szállítva. Szabadka, Deák-utca 3.

Kovács Béla és Társa
varrógép-, kerékpár- és gramofon-keres-
kedése. Szabadka, Kazinczy-utca. Telefon 339.

Kövecz Erzsébet női kalapárus.
Szabadka, VIII.
kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai
húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-
utca 64. szám.

Milánkovics András
kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VI., Deák-utca 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József
dísztemetkezési vállalat. Szabad-
ka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály
motorerőre berendezett márvány-,
mozaik- és cementáru-gyára. Sza-
badka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasuti
indóházzal szemben).

Siflis Gyula hentesáru-üzlete és
fűstöldéje. Szabadka,
VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula esztergályos.
Szabadka, I. kör,
Damjanich-utca.

Széchenyi István épület- és bútort-
asztalos
Szabadkán, Damjanich-utca 102. sz. a. (Lévay-
ház) Zöldfa-körösma.

Szombathy Károly
fényképész. Szabadka, VI., Deák-utca 3.

Sztipics Albert épület- és műlakatos.
Szabadka, VI. kör, Petőfi-
utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc
kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő norinbergi-, rövid-,
dizsmű-, női- és uri-
divatáru-üzlete. Szabadka, I., Deák-utca, Ver-
mes-féle házban.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.
881-55

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári árakon.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

VELIKA DUHOVNA MANNA ili Duše Hrana u molitvama i
pisama za kršćane katolike.
Sastavio Blaž Rafé. — Ára a kötés minősége szerint 6, 8 és 10 korona.

LAUDATE DOMINUM. Hangjegyes ének- és imakönyv az ifjúság
számára. — Összeállította Kersch Mihály.
Egész vászonba kötve 80 fillér.

A MI IGAZ HITÜNK. Irta HIRSCH ÁGOSTON, fordította Kör-
mőczy Ernő. — Ára füzve 40 fillér, egész
vászonba kötve 70 fillér.

AZ INKVIZICIO. Mi a valóság a sok hazugság között? Irta Petrányi
Ferenc. — Ára 70 fillér.

HELYET A GYERMEKEKNEK. Irta P. HUCH. Fordi-
totta Körmőczy Ernő.
Ára 20 fillér.

KATH. LEGÉNYEGYESÜLETI DALFÜZÉR.
Kétszólamu egyesületi és hazafias dalok gyűjteménye Kersch Mihálytól. Ára kötve 40 fillér.

AZ IGAZ UT. KERESZTÉNY-SZOCIÁLIS RÖPIRAT. Irta Fröhvirth
Mátyás. — Ára 30 fillér.

SZÓIMÁDÁS. POLITIKAI RÖPIRAT. II. KIADÁS. — Ára 20 fillér.

ÁPRILISJÁRATÁS. Bohózat 4 felvonásban. Irta HASZL GUIDO. Sza-
badon átdolgozta KERSCH MIHÁLY. Ára 1 kor.